

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiin, în 29 Maiu.

Organele ungurești din Cluș în timpul din urmă au dat năvală din nou asupra românilor, luându-și ansă la această noaună năvalire din incidentul sîr-bătorilor nevinovate, arangiate în luna lui Maiu spre bucuria copiilor de școală, cari după obositorea ocupațiune de 9 luni de zile, își fac și ei o zi de plăcere, o zi de bucurie, eșind la verdeață prin locuri umbroase, și veselindu-se și ei în aerul dulce din luna lui Maiu.

Nici că se putea altfel între nenormalele împregiurări de ați, când ne este dat să vedem, că și cele mai inocente petreceri ale noastre sînt fie exploatate pentru a ne amări zilele. Nici că se putea, ca șicanele organelor de publicitate din Cluș să nu se silească a întrece calamitățile de tot soiul, cari fac insuportabilă sarcina greutăților, cu cari are a se lupta sîrmanul țeran.

Și apoi, dacă în primăvară focul a mistuit agonișeala a mii de țărani, dacă în luna lui Maiu sghia-burile norilor au versat ploaie de ape, cari au nămolit întreg șesul Murășului, al Someșului, a splēt locurile de pe malul Ampoiului și al Arieșului, lă-sând pretutindenea noroiu în locul sēmēnăturilor și al erburilor de tot soiul, dacă puterile supra-omene-sci și-au dat mîna spre a ne pedepsi, pentru ce se nu mai vină și diarele din Cluș, și sub firma patriotismului modern, pentru ce se nu ne amărăscă și ele, printruce se nu atace onestitatea noastră de cetățeni de omenie, pentru ce se nu privească în obiceiurile noastre, în modul nostru de a ne petrece, de a ne esprima jalea, de a ne manifesta gustul nostru, pentru ce se nu privească în toate acestea o tendență de a demonstra în contra statului?

Sub masca patriotismului diarele ungurești au tărăbat asupra noastră pentru cuvēntul, că noi pur-tăm colorile României, și cu aceasta voim sē demon-străm contra statului, voim sē arătăm, că noi gravităm spre România.

Aceasta este o invinuire, care cu drept cuvēnt ni se putea face cu sute de ani înainte de aceasta, și pentru care tocmai cu aceeași îndreptățire ni se putea arunca în față neloyalitatea, de când istoria a luat notă despre existența noastră pe aceste locuri, ca și în aceste zile de persecuțiune politică, pentru care se caută fel și forme de preteceste.

Românul din firea sa a avut deosebită predilecțiune pentru colorile, vînăt, galbîn, roșu, și o are și astăzi, fără a fi avut tendențe politice reser-vate. Această însușire a firei românului se datează din veacuri, și un om serios, care voesc să cunoască firea românului, nu are decât să-i studieze gustul pentru combinarea colorilor la toate lucrurile din viața lui și se va convinge, că dreptatea este pe partea noastră.

Dacă vei intra în casa românului, vei vedē, că cuierile ne reprezintă aceste trei colori în prevalență. Cuierele românului nu român le-a produs, pen-tru că durere, el până acuma puțin s'a predat me-seriilor. Streinii au produs aceste obiecte de lipsă românului, și de bună seamă streinii n'au avut ten-dențe daco romanice, când s'a acomodat în coloritul obiectelor gustului românului. Privești oalele, ca-nele, blidele românului, și tot această coloare o afii în prevalență.

Este vestită preste nouē mări și nouē țeri is-cusintă femeii române în chindisit. Și dacă privești lucrul de mînă al femeii române, în mod bătătoriu la ochi afii reprezentate aceste colori. Cămașa lucrată pentru bărbați, san vre-o haină lucrată pentru femeie, fețele de perine, fața de masă, lepedeul de pe pat toate represintă în prevalență această coloare.

Mai bătătoriu la ochi e reprezentată această compozițiune de colori la obiectele, pe cari le folo-sesc românul cu ocaziunea zilelor de veselie.

În zilele de Duminecă și sîrbători feciorii și pun opinile cele nouē în picioare, și-și leagă căte patru rēnduri de obieie chindesite aproape exclusiv cu colorile vînăt galbîn-roșu la picior și leagă zur-gălaele, cari sunt animate de șinor în tricolorul fa-ivorit românului. Altcum nici nu-mi pot închipui, eu călășerii de pe Tîrnava noastră.

În această coloare este șerpiarului feciorului, pant-lica lui de pe pâlărie, peptariul lui așa este chin-desit, și peana lui din goroafa, măgheran, ismă și calapēr, care i ornează acoperișul capului nu este oare și ea tricolor româneșc, spaima diarelor din Cluș? Nu este tot din acest tricolor steagul român-ului dela nuntă, cu care se începe fericirea vieții conjugale, și nu este tot din aceste colori praporul, care sub jalnicul sunet al clopotului petrece pe ro-mân la groapă?

Este o necunoaștere totală a vieții românului noul sistem de persecutare din incidentul colorilor, căci dacă și-ar da cei chemați osteneala de a ne cunoa-sc, de a pătrunde în secretul predilecțiunilor no-astre pentru colori, nu s'ar fi provocat acest nou sis-tem de persecutare a neamului nostru.

Nu este însă așa. Opiniunea publică ungurească stă sub hegemonia unor oameni, cari nu necunosc, nu voesc să se cunoască, căci nu le convine ca în sta-tul nostru să fie pace, și concordie între cetățeni. Cu asemenea predispozițiuni nu e deci mirare, dacă din toate lucrurile se fauresc arme pentru persecu-tarea elementului românesc, și nu ne mirăm nici de cei dela „Kolozsvár”, cari altcum se fălesc, că ei cunosc dispozițiunile pacinicului popor român.

până nu va serie toate, și al bi-sericeii se poruncese să facă.

44. **Drombariu și Șospatac sau Șoșușă.** P. Dimitrie Magde.

Protocole amēndouē au adus, și fiindcă cela ce este de cercu-lare numai până la 1784 este scris, și al bisericeii numai pe un conț era scris, așadară celui îm-plinirea, și acestui bună întocmirea.

45. **Limba și Ciugud.** P. Pantelimon Popovici, are singel.

Protocolul bisericeii are, și protocolul bisericeii neavēnd, i-se poruncese ca să-l facă, și toate porunci să fie într'ensul.

46. **Oarda de jos.** P. Ioan Coman, are singelie.

Protocolul cercularelor până la 1784 au avut scris, și al bi-sericeii numai pe o hărthie deo-sebi au avut, așadară i-s-au dat

Revista politică.

În Ungaria domnesce o miscare febrilă de căte-va zile încoace. Cercurile electorale se entusiasmează când de corifeii partidei, ce merge cu guvernul, când de corifeii partidei opoziționale, care strigă, că sub acest guvern nici odată Ungaria n'a prosperat și nici nu va prospera. Guvernul însă e tare, dispune de mij-loace, și astfel e de prevēdūt, că opozițiuni nu vor reuși pentru periodul viitor de 5 ani nici cu atăta candidați, cu căți reușise în periodul trecut de 3 ani; aceasta e verosimil cu atât mai vērtoș, cu cât în multe cercuri electorale opozițiunea s'a retras cu totul și nu mai voesc să candideze, ne avēnd prospecte de reușită. Alegătorii români din Ungaria cu candidați naționali, — după informațiunile de până acuma — își vor da voturile în patru cercuri electorale și anume: la Caransebeș, unde e candidat Traian Doda, care n'are nici un concurent; la Baia de Criș, unde e candidat Petru Truța; la Sasca unde candidează Vicențiu Babeș și la Siria, unde s'a candidat pîrintele protopop Ge-orge Popovici.

Convențiunea comercială și vamală între mo-narchia noastră și România e pe cale de a se în-cheia. Cel puțin par a fi prospecte pentru reînțeperea negoșierilor. „Nene Fr. Presse” primesce scirea din Bucuresci, că conferințele comisiei române însărci-nate cu pertractarea proiectului convenției vamale se continuă, luānd parte la acestea ministrul de co-merciu și de esterne. Îndată după ce comisioanea își va fi terminat lucrările, rezultatul se va așterne ministerului, care va da apoi informațiunile recerute delegațiilor însărcinați cu pertractarea negoșierilor convenționale cu Austro-Ungaria.

La ordinea zilei earăși s'a ivit cestiunea Egipt-ului, care de nou începe a conturba liniștea, de care se bucură diplomația europeană de un timp încoace. E lucru cunoscut, că după un șir lung de negoșieri între Turcia și Anglia, guvernul englez s'a învoit și la aceea, ca să-și retragă trupele engleze din țara Nilului în decurs de trei ani, dar numai la cas, dacă împregiurările admit o retragere a trupelor; asigu-rāndu-și dreptul ca din nou să recupeze trupele en-gleze acest teritoriu, dacă așa vor pretinde împe-jurările. Astfeliu Anglia și-a câștigat drept exclusiv a interveni cu forță armată în Egipt, slăbind astfeliu „dreptul istoric” al Franciei asupra acestei țeri. Fran-cia fiind îngrijită de crisa ministerială, pare că puțin s'a interesat de aceasta cestiune, dar s'a interesat mai mult Rusia, apărând foile ruse pe Fran-cia și combătând din resputeri negoșierile anglo-turcesci. Rusia pășese din ce în ce și mai hotărâtoriu. După cum i-se depează din Petropole diariului „Die Presse”, Nelidoff a declarat în Constantinopol, că la cas dacă sultanul va ratifica convenția anglo-turcescă

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare)

40. **Berghin cu praedio Secas.** P. Georgie Nichita, are singelie.

Darā neavēnd nici un pro-ocol cu porunci, ca să facă pro-ocol, se opresce la arest o sep-tămână la Sas-Sebeș.

41. **Mihail-falva.** P. Ioan Barna, are testimonie dela vica.

Protocole n'are nici decum, arētând, că n'au căpēt porunci dela protopop, și fiind că la alți preoți au mers cerculariu, așadară până nu va scrie toate, în Sas-Sebeș va ședē.

42. **Henefalu.** P. Petru Cutean, are singelia.

43. **Totoi.** P. Mihail Moldovan, are singelia. Protocolul cercularelor neavēnd, se opresce la Sas-Sebeș,

înainte cuvinciosă împlinirea amēn-duror protocele.

47. **Felsu-Varadia.** P. Georgie Jibotan, are singelie.
P. Samuil Moldovan, are test.

Protocolul cercularelor nu-mai încâtva l'au scris, li-se poruncese să îplinească de tot.

48. **Ola-Herepe.** P. Petru Lobonț, are singelie.

Are amēndouē protocelele, darā nefind al cercularelor deplin, i s'au poruncit să-l scrie de tot.

49. **Demeter-Pataka.** P. Antonie Coman, are singelie.

Protocole n'are, pentru aceea i-s'au poruncit, ca să le facă.

50. **Alvinț, Borberech, Șebeșan.** P. Ioan Bena.
P. Iacob Popovici.
P. Samuil Bențe.

Acestor singeliile sunt la ta-bla Aiudului, arātă prin testimo-niu D. . . . . Solgăbirēu, din a. 1784 și în Maiu dată.

